

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 19.2.2004
SEC(2004) 204 definitief

2004/0046 (CNB)

Aanbeveling voor een

BESCHIKKING VAN DE RAAD

**met betrekking tot het standpunt dat de Gemeenschap zal innemen ten aanzien van een
overeenkomst over de monetaire betrekkingen met het Vorstendom Andorra**

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

1. VERZOEK VAN ANDORRA TOT SLUITING VAN EEN MONETAIRE OVEREENKOMST

Op 15 juli 2003 hebben de Andorrese autoriteiten formeel om de sluiting van een monetaire overeenkomst met de Gemeenschap verzocht. Zij drukten de wens uit dat aan het Vorstendom Andorra het recht zou worden toegekend de euro officieel de status van wettig betaalmiddel te verlenen en zowel voor circulatie als voor verzamelaars bestemde euromunten uit te geven.

Het Vorstendom Andorra – een onafhankelijke staat gelegen tussen Frankrijk en Spanje – is een soeverein land, dat onlangs zijn grondwet heeft aangenomen (1993). De bisschop van het bisdom Urgella (een Spaanse stad) en de president van de Franse Republiek zijn (beide in hun persoonlijke hoedanigheid) de Andorrese staatshoofden (co-prinsen). Andorra heeft in het verleden nog geen enkele monetaire overeenkomst met een lidstaat of een derde land gesloten. Het heeft ook nooit een officiële munteenheid of enigerlei formeel muntstelsel gehad. Traditioneel fungeerden de Franse en Spaanse bankbiljetten en munten (naast elkaar) als quasi-officiële munt, maar zij hadden geen status van wettig betaalmiddel en werden in 2002 vervangen door eurobankbiljetten en -munten.

Een monetaire overeenkomst is in het voordeel van beide partijen. Andorra zal in staat zijn de euro aan te nemen als zijn officiële munteenheid en kan eventueel worden gemachtigd bepaalde hoeveelheden voor circulatie en/of voor verzamelaars bestemde euromunten te slaan. Tegelijkertijd zal voor het gebruik van de euro in Andorra een aantal regels gelden, waardoor een duidelijk rechtskader tot stand wordt gebracht. Voorts zal de monetaire overeenkomst tot gevolg hebben dat met de Gemeenschap wordt samengewerkt op terreinen die van bijzonder belang zijn (preventie van valsemunterij en witwassen van geld) en dat bepaalde relevante aspecten van de communautaire bancaire en financiële regelgeving op de financiële sector in Andorra worden toegepast. Dit zal bijdragen tot de totstandbrenging van grotendeels vergelijkbare voorwaarden en dus van gelijke concurrentieverhoudingen tussen financiële instellingen uit de eurozone en financiële instellingen gevestigd in Andorra.

2. ANDERE OVEREENKOMSTEN WAAROVER MOMENTEEL MET ANDORRA WORDT ONDERHANDELD

Sinds juni 2002 onderhandelt de Commissie over een veelomvattende samenwerkingsovereenkomst tussen de Gemeenschap en Andorra die allerlei uiteenlopende aangelegenheden bestrijkt. Deze onderhandelingen zijn reeds in een vergevorderd stadium en zullen naar verwachting dan ook spoedig worden afgerond. Voorts zijn tussen de Gemeenschap en Andorra onderhandelingen aan de gang over de sluiting van een overeenkomst over de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden. Deze overeenkomst zal bijdragen tot de inwerkingtreding op 1 januari 2005 van Richtlijn 2003/48/EG van de Raad van 3 juni 2003 betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden binnen de Gemeenschap. Een eventuele toekomstige monetaire overeenkomst met Andorra zal derhalve passen in het ruimer kader van de betrekkingen en overeenkomsten tussen de Gemeenschap en Andorra.

3. BESTAANDE MONETAIRE OVEREENKOMSTEN TUSSEN DE GEMEENSCHAP EN DERDE LANDEN

In het recente verleden heeft de Gemeenschap reeds een aantal monetaire overeenkomsten gesloten, met name met Vaticaanstad en de Republiek San Marino (2001), alsook met het Vorstendom Monaco (2002). In al deze gevallen bestond er vóór de invoering van de euro in 1999 telkens een formeel monetair verdrag met een lidstaat (respectievelijk Italië en Frankrijk). Daar de bevoegdheid voor monetaire en wisselkoersaangelegenheden vanaf die datum van de lidstaten van de eurozone op de Gemeenschap is overgegaan en daar in Verklaring nr. 6 van de slotakte van het Verdrag van Maastricht wordt gesteld dat de Gemeenschap zich ertoe verbindt heronderhandelingen over bestaande regelingen te vergemakkelijken, hebben deze monetaire overeenkomsten feitelijk de juridische continuïteit van de bestaande overeenkomsten verzekerd.

4. AANBEVELING VAN DE COMMISSIE TOT SLUITING VAN EEN MONETAIRE OVEREENKOMST MET ANDORRA

Artikel 111, lid 3, van het EG-Verdrag vormt de rechtsgrondslag voor monetaire overeenkomsten tussen de Gemeenschap en derde landen. De Raad neemt, met gekwalificeerde meerderheid van stemmen op aanbeveling van de Commissie en na raadpleging van de ECB, besluiten over de regelingen voor de onderhandelingen over en de sluiting van dergelijke overeenkomsten.

De voorliggende aanbeveling van de Commissie bevat een ontwerp-beschikking van de Raad welke het standpunt bepaalt dat de Gemeenschap dient in te nemen bij de onderhandelingen over een overeenkomst tussen de Gemeenschap en Andorra. Hierna wordt een korte toelichting gegeven bij de verschillende artikelen:

Artikel 1

Dit artikel weerspiegelt met name het feit dat Franse en Spaanse bankbiljetten en munten traditioneel in Andorra als quasi-officiële munt werden gebruikt en dat de euro sinds januari 2002 “de facto” maar niet “de jure” de munteenheid van Andorra is. In het artikel wordt daarom aangegeven dat meer duidelijkheid kan worden geschapen over de monetaire betrekkingen tussen de Gemeenschap en Andorra en dat de Gemeenschap bereid is in te gaan op het in juli 2003 door het land gedane verzoek tot sluiting van een monetaire overeenkomst.

Aangezien de Commissie met het voeren van de onderhandelingen belast zal zijn (zie artikel 7), dient zij Andorra ervan in kennis te stellen dat de Gemeenschap bereid is de onderhandelingen te openen, mits aan de in artikel 8 gestelde voorwaarden is voldaan.

Artikel 2

De in de artikelen 3 tot en met 6 vervatte beginselen dienen ten grondslag te liggen aan het standpunt dat de vertegenwoordiger van de Gemeenschap zal innemen bij de onderhandelingen met Andorra over een overeenkomst over monetaire aangelegenheden.

Artikel 3

Artikel 3 bepaalt dat de Gemeenschap Andorra kan toestaan de euro als zijn officiële munteenheid te gebruiken en de status van wettig betaalmiddel te verlenen aan de eurobankbiljetten die zijn uitgegeven door het Europees Stelsel van Centrale Banken en de

euromunten die zijn uitgegeven door de lidstaten die de euro hebben ingevoerd. Hierdoor zou Andorra de euro kunnen blijven gebruiken en als officiële munteenheid kunnen aannemen. Voorts zouden bankbiljetten en munten die in de Gemeenschap de status van wettig betaalmiddel hebben, in Andorra dezelfde status hebben.

Artikel 4

Volgens artikel 4 wordt van Andorra verwacht dat het zich ertoe verbindt geen bankbiljetten, munten of monetaire surrogaten te zullen uitgeven, tenzij de overeenkomst de uitgifte daarvan uitdrukkelijk mogelijk maakt. Dit geldt niet alleen voor bankbiljetten, munten of andere monetaire surrogaten die in euro zijn uitgedrukt, maar ook voor alle andere soorten bankbiljetten, munten en monetaire surrogaten, ongeacht de denominatie ervan. Het bieden van de mogelijkheid aan Andorra om gouden en zilveren dinermunten voor verzamelaars te blijven uitgeven, zal worden onderzocht.

Artikel 5

Met het eerste lid wordt beoogd te waarborgen dat de regels van de Gemeenschap betreffende de eurobankbiljetten en -munten, zoals die betreffende de handhaving van auteursrechten, de inwisseling van beschadigde biljetten en de reproductie van bankbiljetten en munten, in Andorra worden toegepast.

Het tweede lid bepaalt dat Andorra zich ertoe dient te verbinden nauw met de Gemeenschap samen te werken en de regels van de Gemeenschap aan te nemen waarmee wordt beoogd de eurobankbiljetten en -munten te beschermen tegen fraude en vervalsing. Dit omvat onder meer de uitwisseling van technische en statistische gegevens over vervalste biljetten en munten en de uitwisseling van operationele en strategische informatie tussen de bevoegde autoriteiten. Van Andorra wordt verwacht dat het passende sancties treft om fraude en namaak en vervalsing van eurobankbiljetten en -munten tegen te gaan.

Artikel 6

Teneinde grotendeels gelijkwaardige voorwaarden tot stand te brengen voor alle binnen of buiten de eurozone gevestigde financiële instellingen die activiteiten in euro ontplooiën, bepaalt artikel 6 dat de overeenkomst alle relevante aspecten van de communautaire bancaire en financiële wetgeving dient te bestrijken, en met name die welke betrekking hebben op de werkzaamheden van en het toezicht op alle betrokken instellingen. De overeenkomst moet ook slaan op de relevante Gemeenschapswetgeving betreffende de voorkoming van witwassen van geld, de preventie van fraude en vervalsing van girale betaalmiddelen en de statistische rapportage.

Artikel 6 bepaalt tevens dat de Gemeenschap de in Andorra gevestigde instellingen toegang kan bieden tot de betalings- en afwikkelingssystemen van de eurozone op voorwaarden die met de uitdrukkelijke goedkeuring van de Europese Centrale Bank zijn vastgesteld. Met deze bepaling wordt niet beoogd het ESCB ertoe te verplichten toegang tot zijn betalingssystemen te bieden. Deze toegang kan slechts worden verleend met instemming van de ECB/het ESCB. De passende voorwaarden waaronder een dergelijke toegang wordt verleend, zullen evenwel in de monetaire overeenkomst zelf moeten worden vastgelegd.

Artikel 7

Artikel 7 bepaalt dat de Commissie met Andorra zal onderhandelen en de eventuele overeenkomst namens de Gemeenschap zal sluiten. De Raad maakt hiermee gebruik van de

hem bij artikel 111, lid 3, van het EG-Verdrag verleende bevoegdheid de regelingen vast te stellen voor de onderhandelingen over en de sluiting van overeenkomsten inzake aangelegenheden betreffende het monetaire of wisselkoersregime. Voorts wordt bepaald dat zowel Spanje als Frankrijk volledig bij de onderhandelingen betrokken zal zijn. Gezien de relevantie van vele aspecten van deze overeenkomst voor de Europese Centrale Bank zal deze volledig betrokken zijn bij de onderhandelingen die binnen haar bevoegdheidsfeer vallen.

Artikel 8

Artikel 8 stelt de opening en voortzetting van de onderhandelingen over monetaire aangelegenheden afhankelijk van een aantal vooraf door Andorra te vervullen voorwaarden, zoals met name het boeken van bevredigende vooruitgang bij de parafering en sluiting van de overeenkomst tussen de Gemeenschap en Andorra over de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden. Meer in het bijzonder zal de Raad op basis van een aanbeveling van de Commissie besluiten of de voor de opening van de onderhandelingen over de monetaire overeenkomst noodzakelijke voorwaarden zijn vervuld. Deze onderhandelingen zullen worden opgeschort indien Andorra de overeenkomst over de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden niet ratificeert.

Artikel 9

Voordat de overeenkomst wordt gesloten, dient de Commissie de ontwerp-overeenkomst ter advies aan het Economisch en Financieel Comité voor te leggen.

Artikel 9 bepaalt dat ofwel Spanje of Frankrijk, ofwel de Europese Centrale Bank, ofwel het Economisch en Financieel Comité kan verzoeken dat de ontwerp-overeenkomst aan de Raad wordt voorgelegd. Wanneer er geen dergelijke verzoeken zijn, kan de Commissie tot de sluiting van de overeenkomst overgaan.

Artikel 10

Dit artikel verduidelijkt dat de beschikking tot de Commissie is gericht. De beschikking treedt in werking zodra hiervan kennisgeving is gedaan aan de Commissie.

Aanbeveling voor een

BESCHIKKING VAN DE RAAD

met betrekking tot het standpunt dat de Gemeenschap zal innemen ten aanzien van een overeenkomst over de monetaire betrekkingen met het Vorstendom Andorra

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, met name op artikel 111, lid 3,

Gezien de aanbeveling van de Commissie¹,

Gezien het advies van de Europese Centrale Bank,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 974/98 van de Raad van 3 mei 1998 over de invoering van de euro² is de munteenheid van elke deelnemende lidstaat met ingang van 1 januari 1999 vervangen door de euro.
- (2) Met ingang van dezelfde datum is de Gemeenschap bevoegd voor aangelegenheden betreffende het monetair of wisselkoersregime in lidstaten waar de euro is ingevoerd.
- (3) Het is aan de Raad om besluiten te nemen over de regelingen voor de onderhandelingen over en de sluiting van overeenkomsten inzake aangelegenheden betreffende het monetaire of wisselkoersregime.
- (4) De Gemeenschap heeft monetaire overeenkomsten gesloten met Monaco³, Vaticaanstad⁴ en San Marino⁵. Deze landen hadden eerder al monetaire verdragen gesloten met Frankrijk of Italië voordat de euro werd ingevoerd.
- (5) Het Vorstendom Andorra ("Andorra") heeft geen officiële munteenheid en heeft evenmin enigerlei monetaire overeenkomst met een lidstaat of een derde land gesloten. Oorspronkelijk waren in Andorra de facto de Spaanse en Franse bankbiljetten en -munten in gebruik; met ingang van 1 januari 2002 zijn deze vervangen door eurobankbiljetten en -munten.
- (6) Op 15 juli 2003 heeft Andorra formeel om de sluiting van een monetaire overeenkomst met de Gemeenschap verzocht.

¹ PB C

² PB L 139 van 11.5.1998, blz. 1.

³ PB L 142 van 31.5.2002, blz. 67-73.

⁴ PB C 299 van 25.10.2001, blz. 1-4.

⁵ PB C 209 van 27.7.2001, blz. 1-4.

- (7) Gezien de nauwe economische betrekkingen tussen Andorra en de Gemeenschap is het aangewezen dat in een overeenkomst tussen de Gemeenschap en Andorra bepalingen zijn opgenomen betreffende eurobankbiljetten en -munten, de wettige status van de euro in Andorra en de toegang tot de betalingssystemen van de eurozone. Aangezien de euro reeds in Andorra in gebruik is, dient ermee te worden ingestemd dat Andorra de euro als officiële munteenheid gebruikt en dat het land de status van wettig betaalmiddel toekent aan de eurobankbiljetten en -munten die zijn uitgegeven door het Europees Stelsel van centrale banken en de lidstaten waar de euro is ingevoerd.
- (8) Het feit dat de euro de officiële munteenheid van Andorra wordt, geeft het land daarom nog niet het recht om bankbiljetten en munten, hetzij in euro, hetzij in een andere denominatie, in omloop te brengen, en evenmin om monetaire surrogaten uit te geven, tenzij de monetaire overeenkomst daarin uitdrukkelijk voorziet. Andorra geeft momenteel dinermunten voor verzamelaars uit; de mogelijkheid om dit te blijven doen, zal worden onderzocht.
- (9) Het is van belang dat Andorra erop toeziet dat de regels van de Gemeenschap betreffende de eurobankbiljetten en -munten in Andorra van toepassing zijn. Eurobankbiljetten en -munten dienen op afdoende wijze te worden beschermd tegen fraude en vervalsing. Het is eveneens van belang dat Andorra alle noodzakelijke maatregelen neemt op dit gebied en terzake met de Gemeenschap samenwerkt.
- (10) Andorra dient zich ertoe te verbinden alle relevante maatregelen ten uitvoer te leggen die deel uitmaken van het communautaire bancaire en financiële regelgevingskader, met inbegrip van de voorkoming van witwassen van geld, de preventie van fraude en vervalsing van girale betaalmiddelen en de statistische rapportageverplichtingen. De tenuitvoerlegging van deze maatregelen zal onder meer bijdragen tot de totstandbrenging van vergelijkbare en billijke verhoudingen tussen financiële instellingen uit de eurozone en financiële instellingen gevestigd in Andorra.
- (11) De Europese Centrale Bank en de nationale centrale banken kunnen alle soorten banktransacties verrichten met betrekking tot in derde landen gevestigde financiële instellingen. Op passende voorwaarden kunnen de Europese Centrale Bank en de nationale centrale banken financiële instellingen uit derde landen toegang tot hun betalingssystemen bieden. De overeenkomst tussen de Gemeenschap en Andorra mag de Europese Centrale Bank of de nationale centrale banken geen enkele verplichting opleggen.
- (12) De Commissie dient te worden gemachtigd tot het voeren van de onderhandelingen met Andorra. De buurlanden van Andorra, Spanje en Frankrijk, dienen volledig bij de onderhandelingen te worden betrokken. Ook de Europese Centrale Bank dient volledig te worden betrokken voor de gebieden die onder haar bevoegdheid vallen.
- (13) Deze beschikking heeft alleen betrekking op de tussen Andorra en de Gemeenschap te sluiten overeenkomst over monetaire aangelegenheden, met uitsluiting van andere aangelegenheden die in het kader van aparte overeenkomsten dienen te worden geregeld. Andorra werd immers verzocht in te stemmen met gelijkwaardige maatregelen op bepaalde gebieden, zoals met name de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden. De Raad zal zich bij zijn oordeel of aan de nodige voorwaarden voor de opening van de onderhandelingen over de monetaire overeenkomst is voldaan, laten leiden door de vorderingen die bij de onderhandelingen over en de parafering van de

overeenkomst over de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden zijn gemaakt, alsook door een aanbeveling van de Commissie.

- (14) De Commissie dient de ontwerp-overeenkomst ter advies voor te leggen aan het Economisch en Financieel Comité. De ontwerp-overeenkomst zou ook aan de Raad moeten worden voorgelegd indien ofwel Spanje of Frankrijk, ofwel de Europese Centrale Bank, ofwel het Economisch en Financieel Comité van oordeel is dat dit noodzakelijk is,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De Commissie stelt het Vorstendom Andorra ervan in kennis dat de Gemeenschap bereid is zo spoedig mogelijk met Andorra een overeenkomst over monetaire aangelegenheden te sluiten en biedt onderhandelingen over een dergelijke overeenkomst aan.

Artikel 2

Het standpunt dat de Gemeenschap zal innemen bij de onderhandelingen met Andorra over een overeenkomst betreffende de in het navolgende genoemde aangelegenheden, is gebaseerd op de in de artikelen 3 tot en met 6 vervatte beginselen.

Artikel 3

1. Andorra heeft het recht de euro als zijn officiële munteenheid te gebruiken.
2. Andorra heeft het recht de status van wettig betaalmiddel toe te kennen aan eurobankbiljetten en -munten.

Artikel 4

1. Andorra verbindt zich ertoe geen bankbiljetten, munten of monetaire surrogaten van welke aard ook uit te geven, tenzij de voorwaarden voor de uitgifte daarvan met de Gemeenschap zijn overeengekomen.
2. Het bieden van de mogelijkheid aan Andorra om gouden en zilveren dinermunten voor verzamelaars te blijven uitgeven, zal worden onderzocht.

Artikel 5

1. Andorra verbindt zich ertoe zich te voegen naar de regels van de Gemeenschap betreffende eurobankbiljetten en -munten.
2. Andorra verbindt zich ertoe nauw met de Gemeenschap samen te werken op het gebied van de bescherming van eurobankbiljetten en -munten tegen fraude en vervalsing en de regels van de Gemeenschap op dat gebied aan te nemen.

Artikel 6

1. Andorra verbindt zich ertoe door middel van gelijkwaardige instrumenten of directe omzettingen alle passende maatregelen te nemen zowel voor de toepassing van alle relevante communautaire bancaire en financiële wetgeving – met name die welke betrekking heeft op de werkzaamheden van en het toezicht op de betrokken instellingen -, als voor de toepassing van alle relevante Gemeenschapswetgeving betreffende de voorkoming van witwassen van geld, de preventie van fraude en vervalsing van girale betaalmiddelen en de statistische rapportageverplichtingen.
2. Aan financiële instellingen die op het grondgebied van Andorra zijn gevestigd, wordt toegang verleend tot de betalings- en afwikkelingssystemen in de eurozone op passende voorwaarden die in de overeenkomst over monetaire aangelegenheden worden vastgelegd. Deze voorwaarden worden vastgesteld in overleg met de Europese Centrale Bank.

Artikel 7

De Commissie voert namens de Gemeenschap de onderhandelingen met Andorra over de in de artikelen 3 tot en met 6 bedoelde aangelegenheden. Spanje en Frankrijk worden volledig bij de onderhandelingen betrokken. De Europese Centrale Bank wordt volledig betrokken bij de onderhandelingen die binnen haar bevoegdheidssfeer vallen.

Artikel 8

De onderhandelingen over een overeenkomst over monetaire aangelegenheden worden geopend zodra de Raad, met gekwalificeerde meerderheid van stemmen op aanbeveling van de Commissie, overeenstemming heeft bereikt over het feit dat de voor de opening van deze onderhandelingen noodzakelijke voorwaarden zijn vervuld.

Zowel de voorafgaandelijke parafering door beide partijen van de overeenkomst over de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden, als de verbintenis van Andorra om deze overeenkomst vóór een met de Gemeenschap overeen te komen datum te sluiten, maken deel uit van deze voorwaarden.

Indien Andorra de overeenkomst over de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden niet vóór de overeengekomen datum heeft gesloten, worden de onderhandelingen over de monetaire overeenkomst opgeschort totdat deze sluiting plaatsvindt.

Artikel 9

De Commissie legt de ontwerp-overeenkomst ter advies voor aan het Economisch en Financieel Comité.

De Commissie is bevoegd de overeenkomst namens de Gemeenschap te sluiten, tenzij ofwel Spanje of Frankrijk, ofwel de Europese Centrale Bank, ofwel het Economisch en Financieel Comité van oordeel is dat de overeenkomst aan de Raad dient te worden voorgelegd.

Artikel 10

Deze beschikking is gericht tot de Commissie.

Gedaan te Brussel,

*Voor de Raad
De Voorzitter*